

Pro tajemníka ÚV KSČ s. M. Beňu
ke schválení

M. Beňu

VNITROSTRANICKÁ INFORMACE č. 23

Pro členy a kandidáta předsednictva,
členy sekretariátu ÚV KSČ

Dne 4. března 1982

M. Beňu

Č. j.: inf.041/82

Počet listů: 9

Počet výtisků: 26

Den vydání: 5.března 1982

O B S A H

1. Informace o politické situaci v krajích
k 3. březnu 1982
 2. Informace o rozpracování závěrů 5. zasedání
ÚV KSČ na jednáních krajských /městských/ a
okresních /obvodních/ výborů KSČ
-

1. Informace o politické situaci v krajích k 3. březnu 1982

/ze zpráv krajských /městských/ výborů strany/

Politická situace v krajích je hodnocena vcelku pozitivně. Doznívají diskuse kolem cenových a sociálních opatření. S rostoucím zájmem jsou sledovány vývojové tendence v mezinárodních vztazích a událostech. Politickospolečenský život v krajích a okresech je charakterizován stupňujícím se úsilím stranických orgánů a organizací, státních, hospodářských orgánů a společenských organizací o plnění úkolů státního plánu a dořešení jeho tvorby pro rok 1982.

V jednotlivých závodech a podnicích, kde mají ujasněny úkoly pro letošní rok jsou přijímány socialistické závazky na počest Vítězného února, X. všeodborového a III. sjezdu SSM i 65. výročí VŘSR. Pracující se v nich zaměřují zejména na překročení zisku, upravených vlastních výkonů, exportu, šetření surovinami a materiálu i všemi druhy energie. Například v závodě Ozubená kola k.p. Škoda Plzeň /Západočeský kraj/ se rozhodli mimo jiné, že oproti plánu zvýší zisk o 2 500 000 Kčs, upravené vlastní výkony o 1 500 000 a export o 2 milióny korun.

V Severočeském kraji uzavřelo socialistické závazky 235 podniků a závodů s celkovou hodnotou 170 miliónů korun, z toho jednu třetinu představují úspory materiálu, surovin a energie. Středočeský KV KSČ kladně hodnotí, že 48 průmyslových závodů a 46 zemědělských i potravinářských podniků přijalo vstřícné plány na rok 1982.

Pracující v okrese Dolný Kubín /Středoslovenský kraj/ uzavřeli ve znamení hesla "Zvyšováním efektivnosti a kvality veškeré práce naplníme odkaz VŘSR" 42 332 individuálních a 1 464 kolektivních závazků, jejichž hodnota představuje 65 107 000 Kčs a v okrese Považská Bystrica 234 894 000 korun. Podobné přístupy k zajišťování výrobních úkolů jsou uváděny i z dalších krajů.

V názorové hladině vystupují do popředí otázky pomalého překonávání problémů v národním hospodářství /dodavatelskoodběratelské vztahy, nedostatek náhradních dílů pro přípravu strojů na jarní práce atd./ a dopady na životní úroveň. Provedené zvýšení cen,

zejména dodatečné nezveřejněné úpravy, jsou předmětem trvajících diskusí, hlavně v obchodech, dopravních prostředcích, restauracích, méně již na pracovištích.

V souvislosti s tím i nadále přetrvávají ve všech krajích mezi lidmi fámy o přípravě dalších úprav cen různého druhu zboží v několika etapách. V posledních dnech se například v Jihomoravském kraji nejčastěji hovoří, že se uskuteční v dubnu a koncem roku. Očekává se růst cen u benzínu, elektřiny, plynu, otopu, bavlny, čaje, kávy, mouky, chleba, pečiva, těstovin, cukru, soli, másla, mléčných výrobků, jižního ovoce, nájemného atd. Proti těmto názorům mnozí funkcionáři a členové strany v podstatě nebojují a argumentují růstem cen na světových trzích. Nevyvracejí fámy, protože si prý nejsou jisti, zda nemají racionální jádro. Někteří komunisté například v okrese Bruntál /Severomoravský kraj/ vyslovili požadavek, aby na ně bylo reagováno z centra a upevnila se tak důvěra k politice strany.

V návaznosti na zvýšení cen masa a jídel v restauracích je kritizována nízká výše poskytovaných diet při služebních cestách a ve směs chybějící nabídka levných jídel. Žádá se řešení stravenek, které mají nižší kupní sílu než dříve. Zintenzivnily dotazy a požadavky na úpravu pracovní doby. V okrese Dolný Kubín /Středoslovenský kraj/ se vyskytly názory, že občané chápou potřeby úpravy maloobchodních cen, ale poukazuje se, že měly být přehodnoceny i příjmy jednotlivých skupin obyvatelstva.

V Praze přetrvávají dohady mezi některými lidmi kolem novelizace zákoníku práce, zákona o sociálním zabezpečení, propouštění pracujících důchodců z administrativy, zvyšování platů příslušníků SNB a ČSLA.

Stranické orgány a organizace věnují pozornost přípravě a průběhu veřejných schůzí, na kterých jsou bezpartijní seznamování s rozpracovanými závěry 3., 4. a 5. zasedání ÚV KSČ do místních podmínek. Vyvíjejí úsilí, aby masová politická práce byla orientována na vysvětlování náročnějších podmínek dalšího rozvoje národního hospodářství a nutnosti odpovídajících opatření.

Situace v zásobování vnitřního trhu se proti minulému období podstatně nezměnila. Častější kritiku a nespokojenost vzbuzuje nedostatek levného masa na trhu. Hovoří se o tom, že se postupně stává podpultovým zbožím a je požadována důslednější kontrola a řešení tohoto stavu. Vyskytly se i dotazy, zda levnější druhy nejsou zpracovávány do masných výrobků. Například v Severočeském kraji i přes opatření KNV a obchodních organizací se stále nedaří uspokojovat zvýšené požadavky spotřebitelů po tomto mase. V Bratislavě je značná kritika k zavedení prodeje masa v kuchyňské úpravě. Podle názoru lidí tato praxe dává možnost k obohacování pracovníků těchto prodejen. Z poznatků odborových orgánů v Západočeském kraji vyplývá, že se projevuje snaha u výrobců jídel pro závodní stravování v restauracích, zmenšovat porce masa až o polovinu.

Ve Středočeském kraji i jinde přistoupili k řešení uvedených problémů a v případě předražování uplatňují okamžité finanční postihy. V okresech Kolín, Mladá Boleslav, Praha-západ a Kutná Hora vznikají potíže v souvislosti s tím, že masokombináty neodebírají nabízený jatečný skot a prasata. Stejná situace je také v okresech Chrudim a Trutnov ve Východočeském kraji. Přijatá opatření KV KSČ po dohodě s generálním ředitelstvím Masného průmyslu a krajskou zemědělskou správou mají toto řešit do konce března letošního roku.

Kromě těchto problémů upozorňují jednotlivé kraje na další druhy nedostatkového zboží. V Bratislavě je to například jedlý olej, vepřové sádlo, slanina, zelenina a některé mléčné výrobky. V Praze není uspokojena spotřebitelská poptávka u kostkového cukru, dětské krupice, sirupů, minerálních vod, polévkového koření, fazolí, čočky a kvalitních brambor. Stížnosti jsou také na kvalitu balíčkového masa, zejména v prodejnách polotovoarů. Okresní výbor KSČ Praha-západ /Středočeský kraj/ upozornil na špatné opracování a kvalitu masa i uzenin z Pražského průmyslu masného Písnice. Některé druhy tohoto zboží zůstávají v prodejnách téměř do zkažení.

V tomto kraji trvá nedostatek pracích prostředků, soli, kompotů, ovocných šťáv, oleje Vegetol, medu, ovoce, minerálních vod, jízdních kol a v okresech Kolín, Příbram, Kutná Hora, Rakovník a Beroun i drobného nářadí pro domácí práce. Na okrese Mladá Boleslav není kromě toho kryta poptávka u vajec.

Západoslovenský a středoslovenský KV KSS signalizují mimo jiné přetrvávající nedostatek sádla, smetany, tavených sýrů a v okrese Bratislava-venkov kostkového cukru. V okrese Čadca /Středoslovenský kraj/ není kryta poptávka u kořenové zeleniny. Zelenina a ovoce jsou nedostatkovým zbožím i v dalších krajích, například v Západočeském a v Západoslovenském, zejména ve městě Piešťany, okres Trnava.

Stranické a státní orgány i obchodní organizace se uvedenými problémy soustavně zabývají. Například předsednictvo východoslovenského KV KSS na svém zasedání kriticky hodnotilo vzniklou situaci způsobenou nedostatečným přísunem některého zboží zejména tuků a jedlého oleje, což vyvolávalo zvýšený nákup především mléka a másla. Po dohodě s příslušnými organizacemi byla přijata opatření k intenzivnější kontrole a regulaci nákupů, jakož i ke zvýšení boje proti spekulaci s potravinami. Podobně postupovala i koordinační komise rady východoslovenského KNV, která mimo jiné stanovila upravit rozvozní plány s přednostním zásobováním města Košic, okresních sídel, hornických a dělnických center. Po provedených opatřeních se zlepšila situace v zabezpečení vnitřního trhu mlékem a vejci. Přispělo k tomu i splnění nákupu mléka na 100,4 %, když oproti stejnému období minulého roku bylo dodáno více o 605 000 litrů. Národní výbory v tomto kraji věnují zvýšenou pozornost uzavírání smluv drobných chovatelů s nákupními zemědělskými organizacemi. Dosud jich bylo uzavřeno na výkup skotu 762, dále 165 kusů prasat, 27 ovcí a 20 000 králíků.

V oblasti mezinárodních událostí dále narůstaly v uplynulém období značné obavy mezi lidmi z celkového zostřování mezinárodního napětí ze strany Spojených států i dalších kapitalistických zemí, které se ve své politice orientují na nové stupňování zbrojení. Proto také otázky míru a odzbrojení jsou i nadále pozorně sledovány zejména v souvislosti s jednáním Madridské schůzky. Pracující odsuzují snahy USA o jeho rozbití pod různými záminkami.

Zájem veřejnosti je také věnován dalšímu politickému a hospodářskému vývoji v PLR a úsilí stranických i vládních orgánů o stabilizaci situace v zemi. Přitom jsou odmítána diskriminační opatření USA a ostatních západních zemí vůči Polsku a SSSR. Středem pozornosti jsou rovněž výsledky jednání polské delegace v Moskvě. V Severočeském kraji se hovoří o tom, že v Polsku jde o zdlouhavější proces, který se zřejmě neobejde bez další internacionální pomoci. V Praze se ozývají některé hlasy, které se dotazují na další možné dopady československé pomoci PLR na náš vnitřní trh.

Jednoznačně je odsuzována oportunistická politika a postoje vedení Italské komunistické strany vůči KSSS a PSDS. Zvýšený zájem se projevuje o politickou a hospodářskou situaci v Rumunsku, Jugoslávii a Maďarsku.

Navrácení zlata ČSSR bylo přijato všeobecně kladně. V Severočeském kraji jsou poznatky, že tuto skutečnost část veřejnosti přeceňuje, protože se domnívá, že se tím podstatně vyřeší naše finanční závazky vůči kapitalistickým zemím. V Jihomoravském kraji se někteří lidé pozastavují nad tím, proč se to povedlo právě v této době zostřených útoků USA a Velké Britanie vůči socialistickým zemím.

2. Informace o rozpracování závěrů 5. zasedání ÚV KSČ na jednáních krajských /městských/ a okresních /obvodních/ výborů KSČ

/ze zpráv instruktorů ÚV KSČ/

Koncem minulého a začátkem letošního roku projednaly všechny krajské /městské/ a okresní /obvodní/ výbory závěry 5. zasedání ÚV KSČ konkretizované do svých podmínek. Jejich jednání kriticky, adresně a náročně hodnotila účinnost práce strany při zajišťování státního plánu v roce 1981, překonávání slabých míst a problémů. Současně zobecňovala dobré zkušenosti a stanovila cesty a přístupy k zabezpečení složitějších úkolů v roce 1982. Orientovala komunisty ve smyslu závěrů 4. a 5. zasedání ÚV KSČ na řešení rozhodujících úkolů na jednotlivých pracovištích. Rozdílnou úroveň měla konkrétnost a věcnost navržených postupů. Proto také v usneseních zavazovaly stranické orgány své členy a zodpovědné funkcionáře hlubším rozpracováním a důslednou realizací úkolů.

Jednání krajských a okresních výborů potvrdila, že i při dynamice vývoje národního hospodářství existují závažné nedostatky ve věcném plnění úkolů a kvalitativních ukazatelů plánu. Například severočeský KV KSČ poukázal na pokles objemu zboží zařazovaného do prvního stupně jakosti, jihočeský na stagnaci inovačního procesu, západočeský na snahy některých hospodářských pracovníků hledat příčiny potíží v objektivních podmínkách a nikoli v nedostatecích vlastní řídicí práce a nedůsledném plnění úkolů. Na většině zasedání bylo kritizováno změkčování plánu, jeho časté změny i v průběhu roku a nerovnoměrný rozpis. Například jihomoravský KV KSČ konstatoval, že plán roku 1981 byl splněn zásluhou jeho úprav 27 podnikům přičemž při vyšší náročnosti na hospodářské pracovníky bylo v silách většiny těchto podniků původní plány splnit. Středočeský KV KSČ zdůraznil, že se podařilo překročit úkol stanovený krajskou konferencí, aby 50 % úkolů plánu v průmyslu bylo splněno v I. pololetí. Kritizoval však úpravy plánů v průběhu roku, které představují zvýšení zásob o 500 mil., snížení zisku o 170 mil. i když došlo současně ke zvýšení exportu o 850 mil. Kčs. Rovněž severočeský KV KSČ kritizoval změny

v plánu, kterými byla podnikům snížena výroba zboží o 930 mil., upravené vlastní výkony o 797 mil. a zisk o 1 mld Kčs. Současně poukázal na nerovnoměrný rozpis, kdy rozhodující část plánovaných úkolů zůstala na čtvrté čtvrtletí roku a byla pak zajišťována mnohdy na úkor efektivnosti. Kritika změkčování plánů a nerovnoměrného rozložení úkolů byla i na zasedáních jihočeského KV KSČ, MěV KSS Bratislava a dalších. Bylo konstatováno, že takovéto jevy v řízení vedou k demobilizaci pracujících, znevažování rozvoje pracovní iniciativy a socialistického soutěžení a byl s nimi vysloven nesouhlas.

Zasedání KV a OV KSČ ocenila přístup těch podniků k přípravě plánů na rok 1982, které si vypracovaly vlastní opatření k jejich realizaci a využily vstřícného plánování k přijetí náročnějších úkolů. V Severočeském kraji to byly zejména textilní a sklářské podniky a v Jihočeském přistoupilo ke vstřícnému plánu dokonce 40 % výrobních organizací. Kriticky se hodnotilo, že některá opatření zůstala nerealizována a že na rok 1982 nejsou dosud vyjasněny všechny otázky plánu. V diskusi bylo upozorněno, že některé podniky nevyužívají vstřícného plánu pro nestabilitu státního plánu i neznalost úkolů. Například vedoucí tajemník OV KSČ Litoměřice /Severočeský kraj/ uvedl, že jen polovina ze 42 podniků a závodů v okrese zná úkoly plánu pro letošní rok.

Jednání krajských a okresních výborů strany orientovala komunisty na hospodárnost ve využívání všech zdrojů surovin, materiálů a energie, na zvyšování kvality a rentability výroby. Konstatovala, že se v přípravě plánu na rok 1982 ještě nedostatečně projevily náročnější přístupy k zabezpečování vyšší hospodárnosti. Přitom poukázala na některé kladné i záporné příklady. Tak například Městský výbor KSS Bratislava ocenil iniciativu pracujících Chemických závodů J. Dimitrova, kde pracuje dobře protiimportní komise, která využívá možností snížení dovozní náročnosti například záměnou surovin - pigmentů, čímž v letošním roce ušetří 5,400.000 devizových korun. V tomto podniku též uskutečnili prověrku technickohospodářských norem jejíž očekávaný přínos v úspoře materiálových nákladů činí 15 miliónů Kčs.

Naproti tomu kritizoval podniky jako například Matador, kde dovezli z NSR stroje, které neměl výrobce konstrukčně a technologicky dořešeny, nejsou v trvalém provozu, nedosahují plánovaných parametrů a mají až 20 % zmetkovitost.

Na jednáních byla stanovena východiska ukazující cesty k zabezpečování státního plánu na rok 1982, k mobilizaci vnitřních rezerv, ke zkvalitnění řídicí a organizační práce, zvýšení aktivity hospodářskotechnických pracovníků, zejména technické inteligence. Bylo konstatováno, že řídicí pracovníci si postupně začínají osvojovat náročnější přístupy a současně bylo kritizováno, že část řídicí struktury novým podmínkám nestačí, pracuje starými formami a brání se náročnějším přístupům. Projevuje se to i v prosazování Souboru opatření, zejména zásad chozrazčotu, v tvorbě plánů za účasti jen úzkého okruhu pracovníků apod. Bylo poukazováno na to, že se opožďují opatření centrálních, státních a řídicích hospodářských orgánů za postupem stranických orgánů a organizací. Naproti tomu pozitivně bylo hodnoceno uplatňování zkušeností z plánů jednotného postupu stranických, hospodářských a společenských organizací v podnicích a závodech při řešení mnohých výrobních problémů.

Ve zprávách i diskusi bylo na řadě příkladů ukázáno, že pracovní kolektivy jsou odhodlány a schopny aktivně a obětavě se podílet na řešení náročných úkolů, jak to dokázaly i v minulém období. Zvýrazněna byla nutnost prohlubování vedoucí úlohy strany v ekonomice, kde přes řadu dobrých příkladů jsou některé CZV a ZO KSČ, které nahrazují hospodářské vedení a nebo takové, které nejsou dost aktivní a nestojí v čele při prosazování nových přístupů.

Přijatá usnesení a politickoorganizační postupy zavazují všechny stranické orgány a organizace, komunisty-vedoucí hospodářské pracovníky, funkcionáře národních výborů, odborů, mládeže a dalších společenských organizací k důslednému zabezpečování a plnění úkolů státního plánu roku 1982. Orientují je na zabezpečení vyšší efektivity a hospodárné využívání všech zdrojů.